

Predicabilia

Physicorum. Dicendum quod efficiens et materia ex qua nunquam coincidunt quia illa est ens in pura potentia. sed efficiens et materia in qua sepe numero veniunt maxime quia effectus non efficitur per motum et mutationem sed simplicem emanationem quo modo subiectus est causa passionis. **E**t ex isto solvitur aliud argumentum. efficiens est principium motus et mutationis secundo physicorum. si ergo species esset causa efficiens passionis causaret ipsam per motum et sic ad secundam speciem qualitatis esset motus.

Dicendum quod efficiens non semper agit per motum sed quibus per simplices emanationem ut deum est.

Notandum

Duplices sunt proprie passionis alique sunt que sunt proprie potentie alicuius subiecti a quibus sunt operationes conaturales eiusdem subiecti. et sic intellectus et voluntas et risibilitas sunt proprie passionis hominis. Et ille passionis causant a suis subiectis quia nisi sic accidentia contra habent essentialiter habitudinem ad sua subiecta que proprie passionis eorum causant a principijs subiectorum sicut albedo in cigno. et nigredo in corvo causant a principijs coplerionalibus. **A**lie sunt proprie passionis que non sunt proprie potentie subiecti. sed magis adveniunt sibi ab extrinseco quando ipsum subiectum est dispositum et aptatum ad tales passiones et sic lucere est propria passio dyaphoni. non tamen venit sibi per naturam dyaphoni effectivam. sed per naturam corporis luminosi. sed tamen dyaphoni ad lucem comparatur quia habet inclinationem ad lucem. sicut perfectibile ad perfectionem eorum lucis sit perfectio dyaphoni ut dicitur secundo de anima.

Dans formam dat etiam consequentia formam. ut inquit commentator. sed propria passio sequitur formam subiecti. ergo generans dat propria passionem et per consequens non causatur a subiecto. **D**icendum quod dans formam dat consequentia formam mediate forma et ideo generans dans subiecto formam dat sibi proprias passiones mediatis principijs subiecti. et ex hoc non sequitur quod proprie passiones non causant a subiecto.

Accidens est quod adest et abest preter subiecti corruptionem.

Istud est capitulum quintum et ultimum huius primi tractatus. in quo per terminatur de quinto predicabili quod est accens. **R**atio ordinis est superius tacta quod accidens habet imperfectorem modum predicandi omnibus alijs. ergo etiam sequitur ipsa. unde accens predicat in quale accidentale non puer-

tibile. et hoc quod predicat in quale sequitur genus et speciem que in quod predicant. sed ex hoc quod predicat in quale accidentale sequitur differentia que predicat in quale essentiali. et ex hoc quod predicat non pueritabiliter sequitur proprium. **A**ccens proprium est accens per se. accens autem est accens per accens quod contingit inest suo subiecto. eo quod facilius potest ab eo separari ut patet ex eius diffinitionibus. **E**t dividitur istud capitulum in tres partes principales. in prima ponit unam diffinitionem accens. in secunda dividit ipsum accens ibi. dividitur autem in duo. in tertia ponit duas alias diffinitiones. ibi diffinitur autem sic. **P**rimo dicitur quod accens est quod adest et abest preter subiecti corruptionem. in qua diffinitione subintelligitur vel locum sicut in diffinitionibus aliarum predicabilium.

Queritur

Utrum accens sit predicabile distinctum contra alia quattuor. **A**d idem quod sic. et quod sit predicabile per quod aptum natum est predicari et multis. sicut albus predicat de cigno et nive et alijs subiectis. **Q**uia autem sit distinctus probatur. quod habet distinctum modum predicandi ab omnibus alijs que est predicari in quale accidentale non pueritabiliter per accens et contingit. et per illud modum predicandi distinguitur ab alijs ut patet transcurrendo singula.

Accens non est vel. ergo non est predicabile. **A**ns probatur dupliciter. primo quod secundum philosophum primo posteriorum. velia sunt ingnabilia et incorruptibilia. sed accens est gnabile et corruptibile ut patet per prima eius diffinitionem. **S**ecundo probatur quod quod est in singulari hoc est singulare. nam omne receptum est in recipiente per modum recipientis. **D**icendum ad prima probationem. quod velia sunt ingnabilia et incorruptibilia quod per se non terminat actum generationis vel corruptionis. et sic intelligitur philosophus dictum suum. prout tamen esse gnabilia et corruptibilia ex prout in alio ad generationem et corruptionem particularium. et sic etiam accens in universali est generabile et corruptibile. **S**ed ad secundam probationem dicendum. quod accens secundum suam indifferenciam et comitatem per intellectum acceptum non est in singulari vel in singularibus. sed abstrahit ab hoc vel illo subiecto et comparatur ad subiectum in communi. et sic etiam sibi attribuit intentionem accens. et quod non est subiectum accens in communi vel illo sic accidit nature accens in universali quod sit in singulari vel singularibus.

Ad omne vel habet subicabilia propria scilicet eiusdem generis. sed accens nullus habet subicabile proprium igitur. **M**inor probatur quod solum habet per subicabilia in dividua de primo subiecto. **A**lterius quod. **A**d idem quod duplicia sunt velia aliquid que comparant ad subicabilia quibus inest secundum rationem.